Příčiny úmrtí dle regionů – časové řady

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Michaela Havlíčková[1], Hana Davidová[1], Jiří Jarkovský[1], Šárka Daňková[1], Marek Lichter[1], Daniel Klimeš[1], Jan Mužík[1], Martin Komenda[1], Ladislav Dušek[1] [1] Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	21. 2. 2024
Datum poslední aktualizace:	14. 10. 2026
Datum a vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů UZIS:	26. 7. 2024
Datum schválení poradou vedení UZIS:	30. 7. 2024
Typ výstupu:	Datový souhrn
ID výstupu:	NR-06-01
Klíčová slova	LPZ, List o prohlídce zemřelého, Databáze zemřelých, zemřelí, základní příčina úmrtí, MKN-10, kapitola MKN-10, skupina MKN-10, 3znaková diagnóza MKN-10
EuroVoc	úmrtnost
Citace:	Havlíčková M., Davidová H., Jarkovský J., Daňková Š., Lichter M., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Příčiny úmrtí dle regionů – časové řady. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/2107-priciny-umrti-regiony-casove-rady-datovy-souhrn. ISSN 2695-0340.
Datový souhrn dostupný na:	https://www.nzip.cz/data/2107-priciny-umrti-regiony-casove-rady-datovy-souhrn
Kontakt:	zadosti-data@uzis.cz

1 Popis datového souhrnu

1.1 Primární cíl

Report přináší základní údaje o počtu zemřelých dle MKN-10 základní příčiny úmrtí dělené na kapitoly, skupiny a 3znakové diagnózy pro Českou republiku a kraje ČR od roku 1994, a to na základě evidence úmrtí Českého statistického úřadu. Data jsou stratifikována dle roku, kapitol a skupin MKN-10 a 3znakových diagnóz. Výsledky jsou vyjádřeny v absolutních počtech zemřelých, v přepočtech na 100 000 obyvatel a v procentech z celkového počtu zemřelých.

1.2 Základní informace

Cílem reportu je přinést základní přehled vývoje počtu zemřelých a úmrtnosti v ČR v letech od roku 1994 do současnosti, v členění na kraje ČR, a to pro jednotlivé kapitoly, skupiny a 3znakové diagnózy základní příčiny úmrtí. Datový souhrn obsahuje list se seznamem skupin onemocnění a MKN-10 kódů diagnóz, které jim náleží. K přepočtu na 100 000 obyvatel byly použity počty obyvatel platné vždy k 1. 7. daného roku.

1.3 Interpretace, informační hodnota a případné limity

Absolutní počty zemřelých přináší základní přehled, jejich interpretace ale může být zkreslena odlišným počtem obyvatel v jednotlivých krajích i letech. Relativní počty na 100 tis. obyvatel představují hodnoty porovnatelné napříč kraji i roky. Míry úmrtnosti pro populaci celkem (bez členění dle věku) mohou být ovlivněny rozdílnou věkovou strukturou populace v čase i napříč regiony, a tedy ne zcela srovnatelné. Procento z celkového počtu zemřelých vyjadřuje podíl zemřelých v důsledku dané skupiny onemocnění (na pozici základní příčiny smrti) z celkového počtu zemřelých příslušných danému území a roku. Seznam obsahuje obecně vymezené skupiny onemocnění, které jsou využívány nejen pro tabelaci mortality, ale i morbidity.

V rámci oddílu Skupiny a kapitoly MKN-10 jsou tučně zvýrazněny kapitoly MKN-10, další souhrnné skupiny diagnóz a vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti. Při jejich sčítání s ostatními kategoriemi je nutné dbát na to, aby nedošlo k duplicitnímu započítání některých úmrtí. Kapitoly MKN-10 většinou shrnují několik skupin. Stejně tak kategorie Zhoubné novotvary (ZN) zahrnuje všechny skupiny zhoubných nádorů. Konkrétní diagnózy náležící jednotlivým kapitolám a skupinám jsou uvedeny na listu “Skupiny MKN-10 - diagnózy”. Zvláštní pozornost je třeba věnovat také diagnózám kapitoly XX (Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti), které se vykazují současně s diagnózami kapitoly XIX (Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin). V důsledku toho bude jedno úmrtí započítáno v obou těchto kapitolách.

1.4 Ochrana osobních údajů

Datový souhrn je připravován v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.5 Klíčová slova

LPZ, List o prohlídce zemřelého, Databáze zemřelých, zemřelí, základní příčina úmrtí, MKN-10, kapitola MKN-10, skupina MKN-10, 3znaková diagnóza MKN-10

1.6 Klasifikace dle EuroVoc

úmrtnost

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: Jednou ročně
- Formát datové sady: xlsx
- Velikost: 8,6 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datový souhrn je databáze zemřelých. Ta je ošetřena legislativně zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) s účinností od 1. dubna 2012 a novelou vyhlášky č. 364/2015 Sb., kterou se mění vyhláška 297/2012 Sb., o Listu o prohlídce zemřelého, platná od 1. 1. 2016.

4 Obsah datového souhrnu

1. **Stratifikace výstupu – řádky**
   - Stratifikace 1: kapitola MKN-10
   - Stratifikace 2: skupina MKN-10
   - Stratifikace 3: 3znaková diagnóza MKN-10
2. **Stratifikace výstupu – sloupce**
   - Stratifikace 1: dle let
3. **Číselné vyjádření ve výstupu**
   - Výstup 1: absolutní počty zemřelých
   - Výstup 2: počty zemřelých na 100 000 obyvatel
   - Výstup 3: procentuální zastoupení v rámci zemřelých

Jednotlivé listy obsahují hodnoty pro ČR a kraje. Datový souhrn obsahuje také list se seznamem skupin onemocnění a MKN-10 kódů diagnóz, které jim náleží.